

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2019/1132**(2019. gada 2. jūlijs),****ar ko piešķir pagaidu ārkārtas pielāgošanās atbalstu Īrijas liellopu un teļa gaļas nozares lauksaimniekiem**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Vairāku iemeslu dēļ liellopu un teļa gaļas nozare tradicionāli ir bijusi visjutīgākā pārtikas lauksaimniecības nozare, it īpaši tāpēc, ka piekļuve trešo valstu tirgiem ir ierobežota un iekšzemes patēriņš turpina samazināties. Turklāt jaunas problēmas izraisa bažas par nozares ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju.
- (2) Liellopu un teļa gaļas nozares neaizsargātību rada pati nozares struktūra, jo tai raksturīgs ilgs aprites cikls un augstas ar ekstensīvu ražošanu saistītās izmaksas. Situāciju vēl vairāk pasliktinājusi Apvienotās Karalistes gaidāmā izstāšanās no Savienības un neskaidrības saistībā ar Apvienotās Karalistes muitas tarifu pēc tam, kad tā būs izstājusies no Savienības. Apvienotā Karaliste ir ārkārtīgi nozīmīgs liellopu un teļa gaļas tirgus, kas ir svarīgs visas Savienības liellopu un teļa gaļas nozares ilgtspējai. Vienlaikus nozare saskaras ar tirdzniecības partneru prasībām palielināt piekļuvi Savienības tirgum.
- (3) Šīs problēmas vēl akūtākas ir Īrijas liellopu un teļa gaļas nozarē. Tā ir koncentrēta mazās saimniecībās valsts nabadzīgākajos reģionos, kur ražošanas alternatīvas ir ierobežotas. Pēc liellopu gaļas cenu gadiem ilgušās stagnācijas Īrijā bruto peļņa iepriekšējā gadā ir samazinājusies par 11–19 %, bet vislielākos zaudējumus piedzīvo zīdītājgovju fermas.
- (4) Īrijas liellopu un teļa gaļas nozare ir liela un izteikti atkarīga no eksporta. Piecas sestdaļas no saražotās liellopu gaļas tiek eksportētas, un gandrīz 50 % no šā eksporta ir uz Apvienoto Karalisti. Neskaidrība par Apvienotās Karalistes izstāšanos liek samazināt cenas, un tas vēl vairāk pasliktina liellopu gaļas ražotāju stāvokli Īrijā. Tā ir faktiski noticis mēnešos pirms iepriekšējiem paziņotajiem Apvienotās Karalistes izstāšanās datumiem.
- (5) Tirgus pielāgošanās Īrijas ekstensīvajā liellopu gaļas ražošanas sistēmā ir īpaši lēna, jo dzīvnieki parasti tiek nokauti vēlākā posmā, vecumā no 18 līdz 30 mēnešiem. Šī īpašā ražošanas sistēma ir piemērota Apvienotās Karalistes liellopu gaļas tirgus prasībām. Centienus apgūt jaunus tirgus joprojām kavē trešo valstu ierobežojumi, kas jo īpaši saistīti ar novecojušām dzīvnieku veselības prasībām.
- (6) Ņemot vērā iepriekš minētās specifiskās problēmas, ar kurām saskaras Īrijas ražotāji, Savienības liellopu un teļa gaļas nozares tirgus stabilitātes interesēs ir pieņemt pasākumus, kas pastiprina Īrijas liellopu gaļas nozares noturību. Ņemot vērā, ka Īrijas liellopu gaļas cenu lejupslīdes tendence var izplatīties pārējās dalībvalstīs, minētās problēmas uzskatāmas par īpašām problēmām Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē. Šīs īpašās problēmas nevar atrisināt ar pasākumiem, ko veic saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu. Pirmkārt, tās nav īpaši saistītas ar būtiskiem tirgus traucējumiem vai šādu traucējumu draudiem. Otrkārt, šajā regulā paredzētie pasākumi netiek veikti saistībā ar slimības izplatības apkarošanu.
- (7) Turklāt instrumenti, kas pieejami saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku, piemēram, valsts intervence un privātās uzglabāšanas atbalsts, nav piemēroti Īrijas liellopu un teļa gaļas nozares vajadzību apmierināšanai. Lai atbalstītu minētās nozares lauksaimniekus, kuri iesaistās darbībās, kas palielina to noturību un ilgtspēju, kā arī ietver ražošanas pielāgošanu tirgiem, kuru prasības atšķiras no Apvienotās Karalistes tirgus prasībām, ir lietderīgi piešķirt Īrijai finanšu dotāciju.

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

- (8) Savienības atbalstam, ko dara pieejamu Īrijai, būtu jāņem vērā Īrijas liellopu un teļa gaļas nozares galvenās iezīmes, arī specializēto liellopu audzētāju proporcija nozarē un nozares neaizsargātība pret eksporta traucējumiem.
- (9) Īrijai būtu jāizstrādā pasākumi, kuru mērķis ir ražošanas samazināšana un liellopu un teļa gaļas nozares pārstrukturēšana, lai aizsargātu nozares ilgtermiņa dzīvotspēju, pamatojoties uz vienu vai vairākām šādām darbībām: veicināt vides un ekonomikas ilgtspēju, attīstīt jaunus tirgus un uzlabot liellopu un teļa gaļas kvalitāti.
- (10) Īrijai atbalsts būtu jāsadala, izmantojot pasākumus, kuru pamatā ir objektīvi un nediskriminējoši kritēriji, vienlaikus nodrošinot, ka lauksaimnieki liellopu un teļa gaļas nozarē ir atbalsta galīgie saņēmēji un ka tiek novērsta jebkāda tirgus un konkurences kropļošana.
- (11) Īrijai piešķirtā summa kompensētu tikai daļu no liellopu un teļa gaļas nozares lauksaimnieku faktiskajām izmaksām, tāpēc būtu jāatļauj Īrijai ar tādiem pašiem objektivitātes, nediskriminācijas un konkurences nekropļošanas nosacījumiem piešķirt šiem lauksaimniekiem papildu atbalstu.
- (12) Lai Īrijai būtu iespējams atbalstu elastīgi sadalīt atkarībā no apstākļiem, būtu jāļauj Īrijai atbalstu kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.
- (13) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. pantu šai regulai vajadzētu būt spēkā ne ilgāk kā 12 mēnešus no šīs regulas spēkā stāšanās dienas. Tiesības saņemt Savienības finansējumu nebūtu jāattiecina uz maksājumiem, ko Īrija saņēmējiem veic pēc minētā perioda.
- (14) Lai nodrošinātu pieejamo summu pārredzamību, uzraudzību un pareizu pārvaldību, Īrijai būtu jāsniedz Komisijai konkrēta informācija, jo īpaši informācija par konkrētiem veicamajiem pasākumiem, atbalsta sadalē izmantojamajiem kritērijiem un pasākumiem, kas veikti, lai novērstu konkurences traucējumus attiecīgajā tirgū.
- (15) Lai nodrošinātu to, ka lauksaimnieki saņem atbalstu iespējami drīz, būtu jādod Īrijai iespēja īstenot šo regulu nekavējoties. Tāpēc šī regula būtu jāpiemēro no nākamās dienas pēc tās publicēšanas.
- (16) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Īrijai ir pieejams Savienības atbalsts ar kopējo summu 50 000 000 EUR, lai saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti 2. līdz 5. punktā, sniegtu ārkārtas pielāgošanās atbalstu lauksaimniekiem liellopu un teļa gaļas nozarē.
2. Īrija pieejamo summu izmanto 3. punktā minētajiem pasākumiem. Pasākumus pieņem, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem un ar nosacījumu, ka maksājumi nerada konkurences izkropļojumus.
3. Īrijas veikto pasākumu nolūks ir samazināt ražošanu vai pārstrukturēt liellopu un teļa gaļas nozari, kā arī sasniegt vienu vai vairākus no šādiem mērķiem:
 - a) ieviest kvalitātes shēmas liellopu un teļa gaļas nozarē vai projektus, kuru mērķis ir veicināt kvalitāti un pievienoto vērtību;
 - b) sekmēt tirgus dažādošanu;
 - c) aizsargāt un uzlabot lauksaimnieku vidisko, klimatisko un ekonomisko ilgtspēju.
4. Ja lauksaimnieki liellopu un teļa gaļas nozarē nav Savienības atbalsta maksājumu tiešie saņēmēji, Īrija nodrošina, ka Savienības atbalsta saimnieciskās priekšrocības tiem tiek pilnībā nodotas.

5. Tiesības pretendēt uz Savienības atbalstu par Īrijas izdevumiem saistībā ar 3. punktā minētajiem maksājumiem par pasākumiem ir tikai tad, ja šie maksājumi veikti vēlākais līdz 2020. gada 31. maijam.

6. Pasākumus, kas veikti saskaņā ar šo regulu, var kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

2. pants

Ja attiecīgie maksājumi nerada konkurences izkropļojumus, Īrija, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem un nepārsniedzot 100 % no 1. pantā noteiktās summas, var piešķirt papildu valsts atbalstu pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 1. pantu.

Īrija papildu atbalstu izmaksā vēlākais līdz 2020. gada 31. maijam.

3. pants

Īrija paziņo Komisijai:

a) bez kavēšanās un ne vēlāk kā 2019. gada 31. jūlijā:

- i) veicamo pasākumu aprakstu;
- ii) kritērijus, ko izmanto, lai noteiktu atbalsta piešķiršanas metodes;
- iii) pasākumu plānoto ietekmi;
- iv) pasākumus, kas veikti, lai pārbaudītu, vai plānotā ietekme ir panākta;
- v) pasākumus, kas veikti konkurences traucējumu novēršanai;
- vi) saskaņā ar 2. pantu piešķirtā papildu atbalsta lielumu;

b) ne vēlāk kā 2020. gada 31. jūlijā – kopējās summas, kas izmaksātas par katru pasākumu (attiecīgā gadījumā tās iedalot Savienības atbalsta summās un papildu atbalsta summās), atbalsta saņēmēju skaitu un veidu un pasākuma iedarbīguma novērtējumu.

4. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2019. gada 2. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNKER